

3 SAĞLAMLIQ VƏ RİFAH

SAĞLAMLIQ VƏ RİFAH: Bu nə üçün vacibdir?

Məqsəd nədən ibarətdir?

Sağlam həyat tərzini təmin etmək və yaşından asılı olmayaraq hamının rifahına köməklik etmək.

Bu nə üçün vacibdir?

İnkişaf edən cəmiyyət yaratmaq üçün sağlam həyat tərzini təmin etmək və yaşından asılı olmayaraq hamının rifahına köməklik göstərmək vacib şərtidir.

Lakin son illərdə sağlamlıq və rifah sahəsində qazanılmış uğurlara baxmayaraq səhiyyəyə qeyri-bərabər çıxış qalmaqdadır. Hər il 6 milyondan çox uşaq 5 yaşına çatmadan dünyasını dəyişir, inkişafda olan regionlarda isə qadınların yalnız 50 faizi lazımı tibbi yardımı ala bilir.

HİV/QİÇS kimi xəstəliklərin epidemiyası insanların sağlam, səmərəli həyatı üçün lazım olan xidmətin qorxu və diskriminasiyaya görə məhdudlaşdırıldığı yerlərdə geniş yayılıb.

İl ərzində peyvəndlərə xərclənən bir milyard ABŞ dolları bir milyon körpənin həyatını xilas edə bilər.

Sağlamlıq və rifaha çıxış imkanı insan hüquqlarından biridir. Məhz buna görə dayanıqlı inkişaf gündəliyi yeni imkanlar açır ki, yüksək standartlara cavab verən səhiyyə və tibbi xidmət yalnız varlıların deyil, hamının qisməti olsun.

Bu günə qədər hansı nailiyyətləri əldə etmək mümkün olub?

Bu günə qədər bir neçə sahədə, o cümlədən ananın və körpənin sağlamlığının qorunmasında, HIV/QİÇS, malyariya və digər xəstəliklərə qarşı mübarizədə əhəmiyyətli irəliləyiş əldə olunmuşdur.

1990-cı ildən ana ölümü 50 faiz azalıb; 2000-ci ildən qızılcaya qarşı vaksinasıya 15.6 milyon insanın bu xəstəlikdən ölümünün qarşısını almağa imkan verib; 2014-cü ilin sonuna 13.6 milyon insan antiretrovirus terapiyaya çıxış imkanı əldə edib.

Biz uzun yol qət etmişik, lakin hələ çox işlər görülməlidir. Hamı üçün səhiyyə xidmətindən istifadəni, əsas dərman preparatları və vaksinlərin əlçatanlığı, qadınların reproduktiv sağlamlıq sahəsində tibbi xidməti tam təmin etmək, uşaq ölümünə son qoymaq həqiqi inkişaf deməkdir.

Bu məqsədlərə nail olmaq üçün nə qədər vəsait tələb olunur?

Hamının sağlamlığının təmin olunması böyük səylər tələb edir, lakin çəkilən məsrəflər özünü doğruldur. Sağlam insanlar sağlam iqtisadiyyatın əsasını təşkil edir.

Məsələn, biz qrip, pnevmoniya və s. xəstəliklərin profilaktikasına 1 milyard ABŞ dolları xərcləsək, 1 milyon uşağın ölümünün qarşısını ala bilərik. Son onillik ərzində səhiyyə və tibbi xidmət sahəsində vəziyyətin yaxşılaşdırılması son dərəcə kasıb ölkələrin gəlirinin 24 faiz artmasına gətirib çıxarıb.

Fəaliyyətsizliyin bədəli daha ağırdır: milyonlarla uşaq qarşısı alına biləcək xəstəliklərdən öləcək, qadınlar hamiləlik dövründə və doğuş zamanı dünyasını dəyişəcək, tibbi xərclər isə milyonlarla insanı yoxsulluğa sürükləyəcək. Növbəti 15 ildə orta və aşağı gəliri olan ölkələrdə təkcə qeyri-yoluxucu xəstəliklərin vurduğu ziyan 7 trilyon dollara çatacaq.

Mən necə kömək edə bilərəm?

Siz özünüzün və yaxınlarınızın sağlamlığını düşünülüş addımlar atmaqla və uşaqlarınızı peyvənd etməklə qoruya bilərsiniz.

Siz öz icmanızda sağlamlığın və sağlam həyat tərzinin vacibliyi, insanların keyfiyyətli tibbi xidmət hüququnun olması barəsində təbliğat işi apara bilərsiniz.

Məktəblərin, klubların, qrup və təşkilatların bazasında bütün insanların, xüsusilə qadın və uşaqlar kimi cəmiyyətin həssas qruplarının sağlamlığını yaxşılaşdırmağa kömək üçün tədbirlər təşkil edə bilərsiniz.

Siz həmçinin hökuməti, yerli liderləri, hakimiyyətin digər nümayəndələrini insanların səhiyyə və tibbi xidmətə çıxışını yaxşılaşdırmaq üçün öhdəlikləri yerinə yetirməyə çağıra bilərsiniz.

Məqsəd 3 və digər məqsədlərlə bağlı daha ətraflı məlumat üçün:

<http://www.un.org/sustainabledevelopment>

DAYANIQLI İNKİŞAF MƏQSƏDLƏRİ

DÜNYAMIZI DƏYİŞMƏK ÜÇÜN 17 MƏQSƏD